

Kunnanhallitus	§ 225	18.09.2023
Valtuusto	§ 37	25.09.2023

Talouden tasapainottamisohjelman hyväksyminen

Kunnanhallitus 18.09.2023

valmistelija: talous- ja henkilöstöjohtaja Eero Raittila, puh. 040 663 7306

Talousarviossa 2023 valtuusto asetti sitovaksi tavoitteeksi, että vuoden 2023 aikana laaditaan uskottava ja laajuudeltaan riittävä talouden tasapainottamisohjelma. Valtuusto päätti 5.12.2022 § 53 käynnistää talouden tasapainottamisohjelman laatimisen ja valtuutti kunnanhallituksen nimeämään työlle ohjausryhmän, jossa ovat edustettuna kaikki valtuustoryhmät.

Kunnanhallitus nimesi ohjausryhmän 16.1.2023 § 18. Ohjausryhmään nimettiin jäsen ja varajäsen jokaisesta valtuustoryhmästä ja lisäksi valtuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajat, talous- ja henkilöstöjohtaja, kunnanjohtaja sekä henkilöstön edustaja. Asiantuntija-apua työhön hankittiin Finnish Consulting Group Oy:lta.

Ohjausryhmä kokoontui aikavälillä 21.2.-25.8. seitsemän kertaa. Ohjausryhmän kokouksissa linjattiin valmistelun etenemistä ja valmistelusta viestinnän toteutusta sekä eri tahojen osallistamista valmisteluun. Valmistelutyöhön osallistettiin valtuutettuja ja viranhaltijoita haastattalujen muodossa. Lisäksi muodostettiin eri teemojen ympärille valmisteluryhmiä, joissa tarkennettiin haastatteluissa saatuja ideoita toteutuskelpoisiksi toimenpide-ehdotuksiksi. Henkilöstö sai jättää ehdotuksia tasapainottamistoimenpiteistä huhti-toukokuun aikana. Ohjausryhmä hyödynsi henkilöstöltä saatuja ehdotuksia tasapainottamisohjelman toimenpiteiden valmistelussa. Valtuusto käsitteli tasapainottamisohjelman valmistelua seminaarissa 31.3.

Ohjausryhmä asetti tasapainottamisohjelman tavoitteeksi, että vuonna 2027 kunnalla ei ole kertyneitä alijäämiä ja kunnan velkamäärä ei kasva vuoden 2023 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Työn alkaessa arvio kunnan talouden epätasapainosta oli 4-6 miljoonaa euroa vuotta kohden. Työn edetessä talouden tilannekuva heikkeni ja tasapainottamistarve kasvoi jopa 8-9 miljoonaan euroon. Tasapainottamisohjelma laatimista jatkettiin sovittuun kuuden miljoonan euron tasoon, minkä lisäksi kunnanhallitus asetti talousarviovalmisteluun oman sopeutustavoitteen vuodelle 2024.

Ohjausryhmä antoi esityksensä tasapainottamisohjelmaksi 25.8. Esitys sisältää 5,9 miljoonaa euroa toimintakatetta pysyvästi vahvistavia toimenpiteitä, jotka toimeenpantaisiin vuosien 2024-2026 aikana. Vuoteen 2027 mennessä esitettyjen toimenpiteiden kokonaisvaikutus olisi 16,7 miljoonaa euroa. Lisäksi ohjausryhmän esitys ohjaa investointitason madaltamiseen velkaantumisen pysäyttämiseksi.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 225
§ 37

18.09.2023
25.09.2023

Valtuusto käsitteli ohjausryhmän esitystä valtuustoseminaarissa 28.8. Kuntalaisilla ja henkilöstöllä on ollut mahdollisuus antaa kommentteja tasapainottamisohjelmasta verkkolomakkeella 12.9. asti. Kuntalaisten ja henkilöstön kommentit on koostettu oheismateriaaliksi päätöksentekoon. Henkilöstön edustajien kanssa on käyty tasapainottamisohjelman valmisteluun liittyvät yhteistoimintaneuvottelut 1.8.-12.9.

Tasapainottamisohjelmapäätös on luonteeltaan puitepäätös. Valtuusto ei siis sitovasti päättä yksittäisistä toimenpiteistä vaan hyväksyy toimenpidekokonaisuuden, jonka yksittäiset keinot päätetään hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin erikseen tai osana kunkin vuoden talousarviota. Osasta toimenpiteistä on laadittu alustavat vaikutusten ennakoarvioinnit puitepäätöksen tekemistä varten. Laajemmat vaikutusarviot laaditaan tarpeen mukaan kunkin toimenpiteen päätöksentekoa varten erikseen. Joidenkin toimenpiteiden osalta ei vaikutuksia voida vielä arvioida luotettavasti, koska toimenpiteen sisältö ja toteutustapa on täsmentymätön.

Kuntien taloustilanne on heikentynyt tasapainottamisohjelman laatimisen aikana hyvinvointialueuudistuksen talousvaikutusten selvittyä täysimääräisesti ja yleisen taloustilanteen ja talousennusteiden heikennyttyä. Näyttää siltä, että kunnan alijäämäkertymä kasvaisi ilman tasapainottamistoimia 24-30 miljoonaan euroon vuoteen 2027 mennessä. Ohjausryhmän esittämä tasapainottamisohjelma kattaa tästä alijäämästä 17 miljoonaa euroa, mutta kunnan on lisäksi muilla toimenpiteillä katettava loput 7-13 miljoonaa euroa vuoteen 2027 mennessä.

Kunnanjohtaja esittää liitteenä olevaan ohjausryhmän talousarvioesitykseen seuraavat muutostarkennukset päätöksentekoon:

- 1) Lukion valinnaisten lyhyiden kielten opetuksesta luopumista koskeva toimenpide muutetaan koskemaan yleisesti lukion kurssitarjontaa, jota muokkaamalla toimeenpannaan vastaava sopeutustavoite. Sopeutus ei siis kohdistu nimenomaisesti tai ainoastaan lyhyiden kielten opetukseen. Toimenpiteen talousvaikutus on alkuperäisen tavoitteen mukaisesti 12.000 euroa.
- 2) Teknisten tukipalvelujen yhtiöittämiseen liittyvän toimenpiteen osalta tarkennetaan, että käynnistetään selvitys ja valmistelu, joka johtaa kunnan 100 % omistaman inhouse-yhtiön perustamiseen. Kumppanuutta inhouse-yhtiön kanssa seurataan ja mahdollisista muutoksista yhtiörakenteessa päätetään myöhemmin erikseen.

Tasapainottamisohjelman toteutumista ohjataan talousarvioissa määrärahojen osalta ja toteutumista seurataan tilinpäätöksissä. Valtuusto ottaa tarvittaessa kantaa tasapainottamisohjelman sisällöllisiin muutoksiin talousarviokäsittelyjen yhteydessä tulevana vuosina.

Liitteenä tasapainottamisen ohjausryhmän esitys tasapainottamisohjelmaksi.

Kunnanhallitus	§ 225	18.09.2023
Valtuusto	§ 37	25.09.2023

Oheismateriaalina:

- kuntalaispalautteet tasapainottamisohjelmasta
- henkilöstöpalautteet tasapainottamisohjelmasta
- alustava vaikutusten ennakoarviointi eräistä toimenpiteistä
- sopeutuksen ohjeellinen jakautuminen toimenpiteille ja vuosille -taulukko

Esittelijä Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan tasapainottamisohjelman kunnanjohtajan esittämällä tarkennuksilla.

Päätös Keskustelun aikana kunnanjohtaja teki muutetun esityksen: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan tasapainottamisohjelman kunnanjohtajan esittämällä tarkennuksilla, sekä tasapainottamisohjelmasta poistetaan maininta: "päiväaikaan tapahtuva nuorisotyö toteutetaan etsivien nuorisotyöntekijöiden toimesta."

Kunnanjohtajan muutettu esitys hyväksyttiin.

Valtuusto 25.09.2023 § 37
895/02.00.01/2022

Päätös

Severi Hokkeri esitti Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuorossa, että tasapainottamisohjelmasta poistettaisiin maininta mahdollisesta veronkorotuksesta lisäsopeutuksen toteuttamiseksi. Liitteenä olevan tasapainottamisohjelman sivun 28 lause:

Veronkorotus- tai lisäsopeutustarve, jotta sopeutustavoite 6.000.000 saavutetaan: 101.400.

muutettaisiin muotoon

Lisäsopeutustarve tai tulojen lisäys, jotta sopeutustavoite 6.000.000 saavutetaan: 101.400.

Valtuuston puheenjohtaja suoritti koeäänestyksen, jolla tiedusteli valtuustolta, voidaanko Kokoomuksen valtuustoryhmän esitys hyväksyä yksimielisesti ilman varsinaista äänestystä. Valtuusto hyväksyi tasapainottamisohjelman Kokoomuksen valtuustoryhmän esittämällä muutoksella yksimielisesti.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 225
§ 37

18.09.2023
25.09.2023

Otteen oikeaksi todistaa:

Laukaassa 23.09.2025

Heli Kettunen
tiedonhallinnan asiantuntija

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Kunnanhallitus	§ 225	18.09.2023
Valtuusto	§ 37	25.09.2023

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 37

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen **tiedoksisaannista**.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

Kunnanhallitus	§ 225	18.09.2023
Valtuusto	§ 37	25.09.2023

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Puhelin: 029 56 42210 (asiakaspalvelu)
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Laukaan kunnan kirjaamosta:

Laukaan
kunta

OTE PÖYTÄKIRJASTA

7

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 225
§ 37

18.09.2023
25.09.2023

kirjaus@laukaa.fi
Kirjaamon aukioloaika: ma-pe klo 9.00 - 15.00
PL 6, 41341 Laukaa
Laukaantie 14, Laukaa (käyntiosoite)